

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 39 (9134)

22 ОКТЯБРЬ

2026 йыл

КИШИ ЮМА

КАЗАН АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

ДР АЪКИМБАСЫ САЙЛАНДЫ

Дагестанлылар ман тар байланыста

Оьткен юма озган Халк Депутатлар Йыйынынын экинши сессиясында официаллык аьлде Дагестан Республикасынын Аькимбасы сайланды. Республикамыз уьшин бу бек маьнели озгерис. Россия Президенти Владимир Путин маслагатлаган уьш кандидат ишинде, депутатлардын коьбиси курал айыннан алып республикамыздын Аькимбасынын куллыгын кесек заманга юриткен Федор Щукинге тавысларын бердилер.

Бес ай узагына Дагестан Аькимбасынын куллыгын кесек заманга юриуьвши болып аьрекетлеви Федор Щукиннин яваплылы каравын коьрсетти. Ол элимиздин етекшиси Владимир Путиннин сенимин аклав эм Дагестаннын социаллык-экономикалык оьрленуьвине янгы куьш беруьв деген мырат пан келген.

Оьзинин сайлавлар алдындагы соьзинде Федор Щукин булай белгиледи: «Дагестан – мынйыллык тарихи болган ер, энъ де коьп миллетли республика, мунда аьдемлер ислеп, енъип боладылар, эм олар онъайлы аьлдерде яшама-

га тийислилер. Ама бизим алдымызда коьп туьрли маьселелер турадылар, соны биз, бос антлар бермей, шешпеге керекпиз».

Онын согыс спецоперация катнасуьшыларынын эм олардын аьеллерин коьтергишлевге эс этуь-

вин де белгилемеге суьемиз. Биз уьшин ол – приоритетли сораь. Федор Щукиннин бу иске келуьвин бизим аьскершилерди коьтергишлев тагы да югары дережеге етер деген сенимлер мен байланыстырамыз.

Сессияда шыгып соьйлеятып, Федор Щукин бу – согыс спецоперация оьюткан эм элимизге санкциялар токтавсыз салынатаган тыныш болмаган заманларда аьр биревден яваплылык, биргелесуьв эм баьри куьшлерди салып куллык этуьв керегин белгиледи. Ол республика маьселелерди шешип болагына шекленмейтаганын билдирди. Сол зат республика Аькимбасы, биз биргелесип кыйынлыктардан оьтип, регионнын оьрленуьвин канагатлар уьшин, ямагат пан тар байланыста ислемеге аьзир экенин шайытлайды.

НУРИЯТ КОЖАЕВА.

РЕСПУБЛИКА БОЙЫНША

Алды орында – саваплык

НКО Уьйи туьзиледи – саваплык эм ямагат организацияларын колтыклав кенълиги.

«Солнечный берег. НКО. Новый вектор» форум катнасуьшылары сол коммерциялык туьвл сектордын аьрекетинин оьрленуьви эм алдыда куллык этуьви акында соьз юриттилер.

Уьстимиздеги йылдын март айында болган баьлеказа калдыкларын тайдыруьвда саваплык фондлардын эм волонтерлардын аьрекетинин уьйкен маьнелигин коьрсеттилер. Олар биринши болып, кыйынлыкта калган аьдемлерге ярдамга еттилер.

Сондай таза ниети мен ярдам этуьвге каратылган аьдем куьплерин, организацияларды колтыклав мырат пан Махачкала каласында НКО Уьйи туьзиледи. Мунда ямагат организа-

циялар тегин консультациялар, грантлы аьризелерди аьзирлевде коьмекти алмага, социаллык проектлерди яшавга шыгарув шараларды озгармага боладылар.

НКО Уьйине берилген меканда ярастыруьв куллыктар этпеге ниет бар, сол ислерди уьстимиздеги йылдын ызына кутарып, орталыкты келеек йылдын басында ашпага планга киреди.

НКО Уьйинин ресурслы орталыгы ДР Цифровизация, билдируьв эм баспа министерствосынын меканында болаяк.

Олардын бас борышы – ямагат организациялары ман власть катнасын беркитуьв эм онъайлы этуьв, солай болганда, Дагестан Республикасынын яшавшыларына маьнели сораьларды биргелесип шешпеге тыныш болар эди.

ЙЫЙЫН

Соравлар маьнели, тек соларды шешуьв керек

Буьгуьнги аппарат йыйынды Ногай район администрациясынын басшысы Джамалутдин Эсиргепов кенъеслер залына йыйылатаган етекшилер саны барганнан-барган сайын азайып туруьвине эс этуьвден баслады.

Ол ювык арада районга Дагестан Аькимбасы Федор Щукин ис йорыгы ман келеегин билдирди. Бу келеяккан юма сонъгы куьн болса район орталыгына Дагестан Иш ислер министри келмеге аьзирленеди. Сол себептен уллы юма куьн район бойынша субботник озгарылаягына эс этти Д.Эсиргепов.

Йыйыннын биринши сораьы – район ерлеринде куьзги-кыр куллыктары бойынша Ногай район авыл хозяйство управленисинин етекшисинин орынбасары Яхья Караев шыгып соьйледди.

Онын айтуьвине коьре, район экономикасынын маьнели кесеги деп агропромышленность тармагы саналады. Эгинши-фермер эм байыр ярдамшы хозяйстволарынын аркасы ман, онъайсыз ава шартларына да карамастан, авыл хозяйство продукциясын болдыруьв ислери юритилип турадылар. Я.Караев докладында районнын агропромышленность тармагында нешаклы культуралар шашылып оьстирилгени эм быйыл ишинде нешаклы йыйылган онъыс акында хабарлады (сол сырагылар янъыларда газетамыздын 37-нши номеринде баспаландылар).

Соьзин тамамлай келип, Я.Караев авыл басшылары Ногай шоьллигимизде бизге энъ де баалы ер экенин эсте тутпага керегин билдирди. «Сонын уьшин

де ерди аявлап билмеге эм сонда куллык этуьвдин баьри нормативлерин тутпага тийислимиз. Бакша уьшин ерлер бересизбе, ол заман соны шашкан аьдемлерге, карбызыннан сонъ ерлеринде яйратып калдыратаган пленкаларын йыйдырынъыз!» – деди ол.

Докладты ойласуьвга салаятып, район етекшиси баьри фермер хозяйстволары да, эгер оларда 5 гектардан артык ерлери бар болса, налог органында эсапта турмага керегине эс этти. «Сол налоглар – бизим налоглар, солар ман районда туьрленислер этпеге боламыз ййги ягына. Мине янъыларда биз район орталыгындагы балалар бавына яп-янъы муьлк,

балаларга ортопедия матраслар алдык. Тап соьйтип биздеги баьри балалар бавларында да болмага тийисли. А бизде бюджетте балалар бавларына капиталлык ремонт юритпеге де карыж табылмайды. Сол ок кепте биз балаларды ашатувга да тийисли оьлшеминде акша коьсып болмаймыз. Неге десе биз КФХ-лар ягыннан йыл сайын налог кебинде тийисли карыжлар алмаймыз. Бизим бюджетимиз дефицитли, сонда бир затка да керекли карыж етиспейди. Йыл сайын биз «ясыртын экономика секторында» налог тоьлемегенликтен 20 миллионга ювык акша йоямыз. Бу куллыкты аьр бир авыл басшылары яваплы кепте юритпеге тийисли», – деди

Д.Эсиргепов.

ДР-нын А.Тахо-Годи атындагы миллет музейинин Ногай филиалынын янъы меканын ашувга аьзирлик калай юретаганы акында (йыйыннын экинши сораьы) сонын илми куллыкшысы Гульнара Сангишиева хабарлады. Онын айтуьвы ман, музей филиалынын янъы меканынын ашылуьвин биз баьримиз де сагынышлы куьтемиз, эм сол куьн тек бизим районымыз уьшин де туьвл, савлай ногай халкымыз уьшин маьнели. Янъы мекан – ол тек музей экспонатларын саклавшы меканы туьвл, ама толы кебинде россия маданият орталыгы болып, сонын ишинде бизим миллетимиздин бай тарих эм маданият асабалыгы коьрнекли этилинип салынаяк.

«Бу куьнлерге янъы меканнын бас куллыктары кутылганлар, миллет музей оьзи бизге экспозициялык ягыннан бек аьруьв методикалык ярдамын берди. Бизге солай ок музейдин методисти Зухра Кузеева келип кетти. Оны ман бирге биз экспозициялык материалларды выставка этуьв бойынша уьйкен куллык юриттик. Соны ман бирге филиалдын оьзинин фондларын кеплендируьв яктан да ислер оьткерилип турадылар. Филиалымызда аьли 1800-ден артык экспонатлар бар, ама, оькинишке, солардын баьрисин де салмага витриналардын танъкылыгы буршав болады. Болса да биз бу сораьды шешпеге амал таптык: заман-заманы ман экспозиция материалларын тематика бойынша авыстырып тураякпыз», – деди Г.Сангишиева.

М-А.ХАНОВ.

ЙОЛЫГЫС

Басланган ислер
тамамланмага
тийисли

Ногай район сайлавшылардынъ тилеклерин кабыл этуъв ниетте, янъыларда ДР-сынынъ «Агрострой» ГКУ етекшиси Рустам Хабилов пан ис йолыгысын озгардым. Бизим хабарласувдынъ бас темалары – Уйсалган авылына коьгилдим отын еткеруъв эм Шумлелик авылында – янъы мектеб курув акында.

Рустам Микаилович эки сорав да Дагестан Республикасынынъ Аькимбасында каралмага кереклерден биринши сыраларда туратагын белгиледи. Аьллер тынышлардан тувыл, ама шешуъв йоллары табылган. Шумлелик авылында мектеб курув бойынша яваплылыксыз коьрсеткен подрядчик пен келисувди бузувдан тура карар алынган. Тезден сенимли янъы организация ман контракт туъзилек. Бизим ортак мырат – курылыс куллыкларды тамамлап, 2027-нши йылдынъ кырк кийик айына меканды кулланувга бермеге. Балалар аьлиги заманга келисли эм кавыфсызлык аьллерде окымага керек.

Уй-Салган авылына коьгилдим отын еткеруъв бойынша график туъзилген. Проект-сметалы документация 2027-нши йылга аьзир болаяк, а курылыс-монтажлы куллыклар эм коьгилдим отын уйлерге беруъв 2028-нши йылга планга алынган.

Бу сораулар коьп йыллардан бери йыйылып, яшавшыларды тынышсызландырып турганлар. Сайлавшыларга соьз бермен: аьллер меним тергевим астында. Аьр бир истинъ кезегин караякпан: эски контрактларды бузувдан алып янъы мектебтеги биринши занъга эм уйлеринизге коьгилдим отын еткеруъвге дейим.

Биз басланган исти тамамламага борышлымыз.

АЛИБЕК МУРЗАЕВ,
ДР Халк Йыйынынынъ Депутаты.

БИРГЕЛЕС ИС

Тазалыкта –
ден савлык

Ногай районымыздынъ администрация куллыкшылары оьткен юмадынъ сонъында, оьзлери аьрекет бардыратаган мекан тоьгерегинде заьлимдей куллыклар этип, табият коьркин ярастырувга оьз уыслерин костылар.

Олар ман биргелесип Ногай район Депутатлар Йыйынынынъ депутатлары, Терекли-Мектеб авылынынъ А-Х.Джанибеков атындагы орта мектебининъ эм Нариман авыл окувшылары иследилер.

Яслардынъ куллык этуъви боьтен де суьйиндиреди, неге десе олар оьзлерининъ шынты патриотлыгын коьрсетдилер, соны ман бирге кыр куллыкларды этип, куышкуватын да беркитдилер.

Бу куьн кыр куллыкка шыкканлар Ногай район администрация азбарын, сонынъ янында орынласкан Кадрия атындагы паркын да тазаладылар, мунда олтыртылган тереклерди кыска аьзирледилер.

Хатын-кызлардынъ наьзик коллары парк ишиндеги олтыргышларды сыр ягып янъырттылар.

«Формирование комфортной городской среды» федераллык программа бойынша курылган балалар ушин майданда да йыйнав ислер этилди.

Сол балалар ушин майдан бек керекли зат, мунда ата-аналар саьбийлери мен тыншадылар, сол тазалыкта болса, боьтен де ийги болады.

Тазалык – ден савлыктынъ бас кеби.

Бу куьн ислеген аьдемлер авыр куллыктан арыганларын да сезбеди, буьтин этилген аьрекет баьрисининъ де коьньилин коьтерди.

Район орталыгын оьрлентуъв сораулары
ойласылды

Оьткен саьли куьн «село Терекли-Мектеб» СП МО аькимбасы Марат Кулунчаков ДР Халк Йыйынынынъ председателининъ орынбасары Камил Магомедович Давдиев эм республика парламентининъ Спорт, туризм, маданият бойынша комитетининъ председатели Мурад Магомедович

Пайзуллаев пен ис йолыгыслар озгарды.

Йолыгыслар барысында район орталыгын оьрлентуъв, биргелес аьрекет этуъв эм муниципаллык туъзилеслерин оьрлентуъв программаларын яшавга шыгарувда ДР Халк Йыйыны ягыннан колтыклав сораулары ойласылды.

Солай ок ДР-нынъ экономика эм территориялык оьрленуъв министрининъ биринши орынбасары Адильхан Жамалханович Ахмедов пан ис йолыгысы болып оьтти. Ортага салынып ойласылган бас тема – Дагестан Республикасында «Ерли баславлар» проекти. Ол яшавшылардынъ белсен катнасувы эм республика бюджети ягыннан колтыкланув аркасы ман ямагат инфраструктурасын оьрлентуъвге каратылган.

Проект ДР Оькиметининъ «Дагестан Республикасы еринде ерли баславлар проектилерин яшавга шыгарув акында» Токтасы ман (25-нши апрель 2016-ншы йыл, №110) келисте яшавга шыгарылады.

Марат Кулунчаков белгилегенлей, конкурста катнасувдынъ бас шартларынынъ бириси – проекти муниципаллык туъзилесининъ бюджетинен финанслау эм меценатлар амаллары аркасы ман яшавга шыгарув. Соны ман бирге конкурста тек муниципаллык районлар эм кала округлар тувыл, республикадынъ авыл эм кала поселениелери де ортакшыламага боладылар.

АВЫЛ КУЬНИ

Куьн шувагы эм коьньил шатлыгы ман

Ногай район орталыгы Терекли-Мектеб авылында аьдетли Авыл куьни болып оьтти.

Эргенъги 8 сабаттен алып байрам программасын ерли эм ювыктагы районлардан келген фермер эм байыр ярдамшы хозайстволарынынъ ваькиллери аштылар. Олар авыл яшавшыларына, рынок бааларыннан тоьмен этип эт, суьт продуктларын, ясылша эм емис сагтылар. Айтпага, Курах районныннан келген ЛПХ басшысы (атын эт тукумын айтпага уялды) алма, кертпе, наралма, айва, шетлевик эм с.б. затлар сатып турды. Тагы бир ЛПХ басшысы – коьньысы Ставрополь крайнынъ Петров районынынъ Светлоград каласыннан келген Виталий Иваненко сатувшыларды оьз балшыбынлары аьзирлеген балы ман суьйинтти. Бал продукциясы ман хозайствосында ол 17 йылдан бери аьрекет этеди.

Куьндизги 10 сабатте авылдынъ Шорабаьтир атындагы орталык стадионында район ортакбилмлендируъв школаларынынъ окувшылары арасында енъил атлетика яктан йогарыга каргув бойынша район рекордсмени Сейдахмет Амановтынъ эстелигине багысланган 1-нши спартакиададынъ ашылувы болып озды. 1970-нши йыллардынъ басында онынъ бийикликке каргувдан коьрсеткен 1 метр 75 сантиметр сырагысына аьлиге дейим бирев де етиспеген. Сонынъ акында айттылар спартакиада алдында Ногай район администрация аькимбасы Джамалутдин Эсиргепов, район Ветеранлар советининъ председатели Акманбет Сангишиев, спорт ветераны Сталинбек Муллаев, район Ямагат палатасынынъ председатели Эльмурза Саитов, район билимлендируъв боьлигининъ начальниги Амирхан Межитов. Олар яс спортсменлерге йогары уьстинликлерди, дослык сезимин беркитувди йорадылар.

Оннан сонъ район халк яратувшылык уьйининъ янындагы ашык сахнада Авыл куьнининъ ашылувына багысланган байрам митинги болып оьтти. Мунда район орталыгынынъ яшавшыларын шатлыклы аьлде Ногай район администрациясынынъ аькимбасы Джамалутдин Эсиргепов кутлады.

– Буьгуьнги куьн район орталыгын да тувган эм оьскен, мунда яшайтаган эм ислеятаган аьр кимди де бирлестируъвши куьн. Биз баьримиз де район орталы-

гы ман ортак бир тарихимиз, аьдетлеримиз эм, энъ маьнелиси, ата юртымызга суьйимлигимиз бен бир-биримиз бен байланыслымыз.

Бизим буьгуьнги ортак бир борышымыз – бизге ясуйкен несил берген баьри де ийги асабалыкты саклав. Аьр биримиз де районды оьрлендирмеге, коьрклендирмеге, оны яшамага эндиги де онъай-

лы этпеге керекпиз. Мен ойлайман, буьгуьн сонынъ уьшин коьп зат этилинеди эм ол зат оьзининъ аьрув емислерин де береди. Мине янъыларда бизим окувшы ясларымыз «Сактыян топ – школа футбол лигасы» деп аталган Савлайроссиялык ярысларда 7-нши орынды бийлегенлер. Мен соны аьрув спорт сырагысы деп санайман. Бизде, районда, аьлиги заманда 7 школада спорт майданлары, футбол стадионлары бар эм солар буьгуьнлерде бизим балаларга оьрленмеге толы кепте яхшы амаллар бердилер, – деди район етекшиси.

Сондай ийги йоравларын авыл яшавшыларына Ногай район Ямагат палатасынынъ председатели Эльмурза Саитов та айтты.

Джамалутдин Эсиргепов бу ерде Терекли-Мектеб авыл аькимбасы Марат Кулунчаковка согыс спецоперациясын юритуъвге салдарлы ярдам эм демевлик этуъви эм бизим аьскершилерди тийисли кепте аьзирлеви уьшин аьскер боьлигининъ командири Протопоповтынъ атынан келген Разылык хатын тапшырды.

Авыл етекшиси Марат Кулунчаков оьзи атыннан солай ок баьри де терекли-мектебшилерди бу байрам куьни мен кутлады. Онынъ соьзи мен, авылымыздынъ энъ де уйкен байлыгы – ол куллыксуьер, оьзининъ тувган ата юртын аявлап билетаган алал юрекли аьдемлер.

– Ким оьзининъ аьр куьнлик иси, каьри эм юрек йылувлыгы ман авылдынъ оьрле-

нуьвине эм коьркленуьвине оьз косымын этетаган баьрсине де таза ниетим мен разылыгымды билдиремен. Айырым муьсиревлик соьзлеримди ясуйкен несиллерге акылбалыклыгы эм яшав сулыбы, яс-явкага куваты, белсенлиги эм бизим киши ата юртымызды ийгилендирмеге шалысувы уьшин каратаман, – деп белгиледи район орталыгынынъ басшысы.

Марат Кулунчаков яс футболшылар командаларын: Терекли-Мектеб авылдынъ кеделерин эм Карагас авылдынъ кызларын – бизим республикады Савлайроссиялык «Сактыян топ – школа футбол лигасы» деген ярысларда аьрув кепте коьрсеткенлери уьшин сахнага коьтерилмеге шаьырды. Йыйылган ямагат яс спортсменлеримизди каты карс кагувлар ман йолыкты.

Митингтен сонъ байрам программасын Ногай районынынъ белгили йырлаушылары, яс артистлер оьз концерт номерлери мен армаган бардырдылар.

М-А.ХАНОВ.

Суьвретлерде: район орталыгында – Авыл куьни.

СВО КАТНАСУВШЫЛАРЫ

Кавыфлы яшав аьллерден – йойымсыз

Элинъ, Аталыгынъ, Ата юртынъ, камыс ябылган кишкей уйинъ (аьлги заманда ондай уйлер тек суьвретлерде...), баьриси де калай аявлы. Боьген де сол затлардынъ баасын узакка кеткенде, ят якларда болганда сезесинъ...

Элимизде аьли тыныш тувыл заманлар, йьирткышламага аьзир болып, яв шабады, тынышлы яшавды, куьнасыз халкты коршалавга турды эр йигитлер. Согыс спецоперацясы юрип турады, сол басланганлы да аз заманлар тувыл, йойымлар да, уьстинликлер де бар. Баьтир атлы йигитлердинъ данькы да бар.

Сол санда бизим кишкей ногай халкымыздынъ йигитлери де озьлерининъ ийги атларын ататадылар. Сагынады шоьлде тувып-оьскен яслар боз ювсаннынъ ийисин, ак кырав тускен анайдынъ шашынынъ туссиндей кылганын...

Ногай районымыздынъ конаксувер, ата-бабадан калган аьдетлерди сыйлап, асаба этип, несилден-несилге берип болатоган Куьнбатар авылында тувып-оьскен йигит Назир Абукер увулы Юмакаев те элди явдан коршалавга шыкты. Оны таныганлардан Назирдинъ касиети акында сораганда, коьбисининъ явабында – Бек каьмбил йигит, – деген соьзди эситтим.

Назирдинъ аьскерлик йолы акында мага онынъ суьйикли анасы Вайдат-абай хабарлады.

Назир Абукер увулы озь ыхтыяры ман Екатеринбург каласында Россиядынъ коршалав министерствосы ман контрактлы аьрекет бардырувга колын баскан.

Ога дейим йигитимиз элдинъ сырт яларында аьрекет бардырган. Бу куьнлерде Назир Юмакаев – согыс спецоперацясынынъ белсенли катнасувшысы, куьн сайын ол еньювди ювклатувга куьшин салады, согыстынъ Доброполь-

ский йорыгында яв ман куьреседи. Ол озьи кызмет кылатаган аьскер боьлигининъ материаллык канагатлав бойынша батальонынынъ коьлик ротасынынъ тамада водители болады. Йигит ердесимиздинъ аты ийгилер сырасында, уьстимиздеги йылдынъ август айында Назир батальон етекшилері мен «Юма аьдеми» этилип белгиленди. Олай дегеним, бир айырым юма ишинде ол озьине тапшырылган борышты яваплы аьлде, бир йойымсыз толтырган. Олардынъ аьскер боьлигинде сондай ийги аьдет бар экен, айырым кесек заман ишинде озь аьрекетин ийги толтырса, ол сол заманнынъ аьдем деген атка тийисли болгандай болады. Сол аьдемнинъ суьврети, эткен куллыгы акында язылып, туьрли ерлерде белгиленеди. Аьли меним алдымда бизим Назир йигитимиз акында билдирув бар, соннынъ иштелиги мен сизи мен боьлисемен (суьвретин коьрсетпеймиз, неге десе аьскер боьлиги акында тувра билдирувлер бар):

–... аьскер боьлигининъ материаллык канагатлав бойынша батальонынынъ коьлик ротасынынъ тамада водители киши сержант Назир Абукерович Юмакаев оьткен юма ишинде озьининъ терен билими эм сезгирлигин кулланып, кавыфлы аьллерде 52 автокоьликти ягарлык пан канагатлаган.

Сол тувыл ма йигерлик эм йигитлик деген, кыйынлыкларга карамастан, озь борышын толтырса...

Назирдинъ анасынынъ билдирувине коьре, онынъ коьпшеген Сый грамоталары, етекшилеви атыннан Разылык хатлар уйде аявлап сакланылады. Тезден «За мужество» медали де берилесек деген ийги хабарлар келедилер. Сога да шак етер, шекленмеймиз.

Назирдей ясларымыз аз тувыл, ама аьр бирисининъ аты бизге баалы. Бизим миллетимиз коьп санлы да, аз санлы да тувыл, туьрли ерлерде шашырап яшаймыз, атымыз да тарихте белгили, оьктемсигендей аьлимлеримиз де, оьткен оьмирлерде палванларымыз да, йьравларымыз да болган, ама бугуьнгь тарихти туьзеди Назирдей йигитлеримиз. Куьтемиз оларды еньюв мен, саклайды оларды ак тастарлы аналары, юреклері мен суьйген аталары, увыздай увыллары, кызлары, ярасык хатынлары...

Сакласын йигитлеримизди тек бир Алла-Таалла. Келер еньюв Элиме, кайтар йигитлер куьз шагында – ак кылганлы, язлыкта – боьригоьзли шоьлиме...

ГАЛИМА САГИНДИКОВА,
РФ Журналистлер союзынынъ агзасы.

Суьвретте: Назир Юмакаев.

Элдинъ буйырыгын толтырып

Ногай район мектеблеринде согыс спецопераця катнасувшылары ман йолыгыслар уйгынлав ийги аьдетке кирди. Янъыларда сондай йолыгыслардынъ бириси Нариман авыл мектебинде оьтти. Мунда окутувшы Арувхан Мурзагельдиева 9-ншы класс окувшылары ман бирге бу мектебинъ выпускниги, кыска болжаллы тыншаювга тувган авылына келген СВО катнасувшысы Батирхан Муталлаповты шакырды. Шарада тербиялав иси бойынша мектеб етекшининъ орынбасары Барият Сангишиева, физкультура сабагынынъ окутувшысы Агабатир Эдильбаев, сыйлы конактынъ абаасы Тойбике Эдильбаева, онынъ увулы Салих, кызы Марие, авылдасы Бурлият Тангаева, иниси Алхан Муталлапов эм баскалар ортакшыладылар.

Бизим заманнынъ баьтинин окувшылар турагалып, карс кагув ман йолыгып, ога уйкен сыйын эм суьйимин коьрсеттилер. Сыйлы конакты Арувхан Будайхановна балалар ман таныстырды: «Батирхан Муталлапов озь яшавын аьскер службасы ман яслай байланыстырган. Мектебтен сонъ ол Санкт-Петербург каласындагы Михайловский аьскер артиллерияакадемиясында оькыган. Яс офицер аьскерисин Оренбург областинде 92-нши ракета бригадасынынъ сырасында баслаган. Сонъ куллыгын Абаканда 119-ншы ракета бригада-

сында стартовая батарея командири эсабында бардырган. Согыс спецопераця басланган биринши юмалардан алып капитан Батирхан Салавдин увулы сонда борышлар толтырады. СВО -да ога штабначальнигининъ исин бардырмага эм 52-нши артиллерия бригада сырасында кесек заман дивизион ман етекшилемеге де тускен. Коьрсеткен эрлиги уьшин Батирхан Муталлапов коьплеген медальлер мен савгаланган».

Шара бойынша окувшылар Аиша Бекманбетова, Азизбек Муталлапов, Омирзак Муталлапов, Дженнет Сарсеева, Сурия Тангаева юреклерге етип, согыс спецопераця катнасувшыларынынъ йигитликлери акында ятлавлар ятган айттылар. Сонъ балалар СВО барысында Эли уьшин янларын берген Нариман авылында тувып-оьскен эм яшаган эр йигитлер: Даниял Ильясовтынъ, Ренат Елманбетовтынъ, Ислам Абдулбариевтинъ, Ислам Аджиевтинъ, Тимур Муталлапов-

тынъ, Шамиль Менлигазиевтинъ, Осман Аджигайткановтынъ, Азамат Кургановтынъ, Хабибулла Байгазиевтинъ суьвретлерин алып, ортага шыктылар. Бу аьсерде олардынъ эстелигине йыйылганлар бир такыйка уьндемей токтадылар.

Бу эр йигитлердинъ аьр бирисининъ озь тарихи, озь мыратлары эм ой-ниетлери болган, а баьрисин Элге каратылган уллы, шет-кырыйсыз сезими биргелестиреди.

Йолыгыста Батирхан Салавдин увулы балаларды кызыксындырган соравларга явап берди. Окувшылар онынъ позывнойы калай экенин, согыс спецопераця бойынша алган савгалары, йолдаслары, аьли уйде эм уйден алыс якта кайдай сезимлер бийлейтаганы акында сорадылар.

«Батя» позывнойы болган ердесимиз 2-нши дережели «За храбрость» патшалык медали мен, 1-нши дережели «За воинскую доблесть», «За боевое отличие» медальле-

ри мен савгаланган. Олар не уьшин берилетаганы акында Арувхан Будайхановна балаларга хабарлады. Окутувшы Василий Лебедев-Кумачтынъ «Кто сказал, что надо бросить песни на войне» деген ятлавын окуп, сизде СВО озган ерде бийиген эм йырлаган такыйкалар болама деген сорадын берди. Батирхан Салавдин увулы, бир айлак та авыр борыш толтырып кайткан сонъ, коьньил де бек тоьмен заманда, озь йолдасларына анъды салдырып, ортага шыгып бийигени мен боьлисти. Сонъ ога баскалар да косылып бийип, йырлаган экенлер. Сосындай юреклерди айлак та куьшли муньлык бийлегенде, озь коьньилинъди коьтеруьв керек дегенди айтады бизим ердесимиз.

Нариман авыл мектебиндеги йолыгыс бек йылы аьлде озувы, онынъ катнасувшыларынынъ эсинде коьпке дейим сакланаягын эртеректен сездириди. Бизим заманнынъ баьтири Батирхан Салавдин увулынынъ согыс спецопераця катнасувшысы эсабында, тувган мектебинде бу биринши йолыгыс болды. Онынъ анасынынъ соьзлери мен, Батирхан уйине бек йогары коьньилде, яс несилдинъ элине суьйимине эм Эл коршалавшыларга сый этуьвине бек куьезленип кайтты.

Н.КОЖАЕВА.
Суьвретте: Нариман авыл мектебиндеги йолыгыста.

КОЛТЫКЛАВ ЯРДАМ

Аьр заманда да аьзир

Согыс спецоперацясы. Тыныш тувыл яшав болжалы. Йигитлик, эр кисилердинъ йигерли абытлары...баьри затка да дав майданда орын табылады. А тыл акында айтатоган болсак, сол да бек уйкен маьнели зат. Тыл берк болса, дав майданда да бираз енйил болады, неге десе сол аьскерши йигитлерге дем береди, ян тоьрлерин йылуьлык бийлейди, сол заманда олар ким уьшин сол аьрекетти бардыратаганын аьруьв анылайдылар.

Тылда йигерли куллыкты юриетаганлар да бар, Ногай районымызда «Неравнодушные сердца» волонтер куьбининъ агзалары деп айтар эдим. Олардынъ аьрекети коьз алдымызда, не шаклы ясларга ярдам этиледи, олардынъ куьш салувы ман юзлеген гуманитарлык юк аьзирленип, согыс спецоперацясы оьткен ерлерге, кайсы йорыкка да йиберилен. Кешеси-куьндизи бу куьптинъ сырасына кирген хатынлар ман эр киси куллык этеди.

Аьли соьзим оларга дайым етекшилеви ярдамшы болатоган «Ногай Эл» балалар бавынынъ куллыкшылары. – «Ногай Эл» балалар бавы Наида Янбулатовадынъ етекшилеви аьтын-да коьмекке табылады десек, оьтирик тувыл, олар аьр ай сайын бизге шилтерлер аьзирлейдилер, акшалай коьмек этедилер, мине аьли де олар бизге

21200 маьнет акшалай аькелип бердилер, солай ок сол айтатоган эки шилтер де озь коллары ман аьзирлегенлер, аз болса, азык-туьлик те уьш коробкага салып СВО ерине еткермеге бердилер. Ак юрегимизден «Ногай Эл» балалар бавынынъ куллыкшыларына разылыгымызды билдиремиз, – дейди Зарема Аджигельдиева.

Сол тувыл ма ярдам деген, олар баьримизге де ийги коьрим болмага болады. Тылда ийги куллык юрсе, дав майданда юрген йигитлеримизге де уйкен ярдам, биз биргелесип, буьтин куллык этсек, Еньюв де келип калар.

Г.КУРГАНОВА.

выплата от администраций городов и районов республики — от 100 до 600 тысяч рублей.

Заработная плата военнослужащих начинается от 210 тысяч рублей в месяц.

Итого за год — от 6 500 000 рублей с учетом единовременных выплат и заработной платы.

Подписать контракт может любой гражданин РФ, независимо от прописки и фактического адреса проживания.

Телефон горячей линии: 8(8722)55-77-00

ЕСТЬ ТАКАЯ РАБОТА - РАБОТАЕМ. РОДИНУ ЗАЩИЩАТЬ БРАТ!

ОТ **3.600.000** РУБЛЕЙ
ДО **4.100.000** СРАЗУ
- САМАЯ БОЛЬШАЯ ВЫПЛАТА В РОССИИ
ОТ **6.500.000** РУБЛЕЙ ЗА ГОД

ЗВОНИ СЕЙЧАС | 8(8722)557700

В Дагестане увеличены единовременные выплаты при заключении контракта с Минобороны РФ и назначении в подразделения резерва.

Общий объем единовременных выплат в республике составляет от 3,6 до 4,1 млн рублей:

региональная выплата — 2,7 млн рублей, а также дополнительно 400 тысяч рублей при назначении в подразделения резерва;

федеральная выплата — 400 тысяч рублей;

Ис бактымнынъ юлдызлы вакыты

1931-нши йылдынъ 10-ншы ноябринде ДАССР-нынъ партия обкомы эм Оър Советининъ Президиумынынъ карары ман Караногай районынынъ орталыгы – Терекли-Мектеб авылында «Кызыл байрак» («Красное знамя») газетасынынъ биринши номерин шыгарув акында токтас кабыл этилинген. Эсаплап карасак, быйыл бизде – маънелиги арткан уйкен объгерисли мереке. Муннан тувра 95 йыл артта район газетасынынъ биринши номери дунья ярыгына шыккан, соны ман онынъ кызыклы эм яркын яшавын баслап. Районымыз, элимиз ушин авыр заманда тувып, олар ман енъувлер эм ашылувлардан, авырлыклардан эм сынавлардан оытип, газетамыз бизим ямагатымыз ушин актуальли маънелиги бар соравлар бойынша окувшыларга аян билдирувлерди еткерип турган. Ол бир неше кере атын авыстырган, ама дайым да район эм элимиз бен бир толкында яшаган.

Биринши миллет органы алдында ерли-ерлерде совет властин беркитуув, халк арасында коммунист идеологиясын яйылдырув, элимизде социалист курылысын, коллективлик хозяйстволарын уйгынлав эм билимсизликти йок этуув бойынша борышлар салынган. Баслапкы йылларда газетады шыгарув борышы Караногай парткомитетининъ куллыкшыларына салынган. Газетадынъ биринши редакторы этилинип 1934-нши йылдынъ 15 ноябринде партия райкомынынъ инструкторы Абдул-Межит Аджибаев беркитилген. Туурли йылларда газетады коьримли совет эм партия куллыкшылары, адабиятшылар К.Муллаев, Д.Курмиев, Абледий Алимов, Б.Аджигельдиев, М.Отаров, О.Мурзалиев, К.Кокоев, К.Оразбаев, А.Юсупов, С.Рахмедов, К.Юмартов, Д.Адисов, М.Авезов, М.Кожаев басшылаганлар. 2015-нши йылдынъ июнь айыннан алып «Шоъл тавысы» республикалык газетасынынъ бас редакторы – Эльмира Кожаева.

Бугуьнде, газетамыздынъ бетлерин актара берип, биз заман тынысын, тарих тавысын сеземиз, арамиздан тайган аьдемлерди, оьткен объгерислерди эске тусиремиз.

Бу баьри заман узагында ол сол

вакытта токтастырылган властинъ идеяларын алып барган, келектеги ярлыкты курган, савлай элимиз бен бирге фашизм мен куьрескен, тыныш тувыл «перестройка» йылларынынъ сынавларын басыннан оьткерген. Оьз бетлеринде «Кызыл байрак» («Шоьллик маягы», «Шоъл тавысы») газетасы оьктемлик пен аьдемлер-

динъ аьскерлик эм ис йигитликлери акында язган, шоьл ерининъ яшавшыларынынъ каьрлери эм кызыксынувлары акында хабарлаган, экономикадынъ бизим ерде бас тармагы – авыл хозяйствосынынъ оьрленуьвине себеплигин тийгистип, орын тапкан маънели туьрленислерди коьрсеткен. Бугуьн де биз газета окувшысы ушин пайдалы эм кызыклы болмага шалысамыз, йогары технологиялар оьрленуьв заманында ога етисуьв енбил тувыл экенине карамастан. Ама биз баспа соьзин саклавга шалысамыз эм заман ман бирге абытлаймыз, газетамыз, алдынгыдай болып, объгерислер ортасында турмага керегин анълап. Эндигиси онынъ бетлеринде районымыздынъ аьлиги йылазбасы, онынъ оьрленуьви, ердеслеримиздинъ уьстинликлери, халк хозяйствосынынъ туурли тармакларында етисилген етимислер язылады. Биз дайым район яшавшыларын тынышсызландыратан маъселелерди эм соравларды коьтеремиз, эм бизим газетамыз заман ман бирге адымлайды, окувшылары ман байланысын йоймай-

ды, юмада бир кере шыгарылады, оьз сайтын юритеди, социаллык сетьлерде кезинеди. Сонынъ аркасы ман районнынъ тысында яштаган окувшыларымыз да сонъгы яньбылыкларды билмеге эм оьз ердеслерининъ етимислери акында окумага боладылар.

Оьз яшавынынъ 95 йыллыгы ишинде газетамызды дунья юзине эндируьв уьстинде юзлеген аьдемлер кыйын салганлар – корреспондентлер, суьвретишлер, яваплы секретарьлер, редакторлар, технический куллыкшылар, линопислтер, печатниклер... А бугуьнде онынъ коллективи – баьриси он аьдем, газетамыз туурли яслы окувшылар ушин кызыклы болсын уьшин колыннан келген шаклы баьри затты этетаган бир ниети бар журналистлер. Газетамызга алаллыгы уьшин баьри окувшыларымызга разылыгымызды билдиремиз: сизге эм сиз уьшин бизим кыйынымыз. Баьри 95 йыллар солай болган эм дайым да солай болаак!

Бугуьн мен журналист исининъ ветеранлары, оьткен оьмир-

акында ата кимик каьр шеккен. Сол заманларда редакцияда куллык этуьв деген уйкен сый эди: ким болса сол мунда кыйын салып болмаган, неге десе куллыкшылар КПСС райкомында беркитилетан эдилер. Газетамыз уьшин яваплылык сол заманда КПСС Ногай райкомынынъ экинши секретари Зинаида Анваровна Коштаковага салынган эди. Онынъ йолландырувшы кагыты ман келисте редакцияда мени ис аьрекетининъ биринши куьнинде ок газетамыздынъ яваплы секретари этип беркиткенлер. Мунда куллыкка туьсуьвде тек билимлиги тувыл, аьдемнинъ анъ-акыл, эдаплыгы ягыннан касиет белгилери де эсапка алынган. Эсимде, мени сол ис орында, атам молла болганга, ислемерге ярамайды деп соьз коьтерилди партия райкомында. Эм бу ерде Сейдахмет Копуштаевич пен Зинаида Анваровна редакция коллективин кадрлар ман толыстырув соравын шешуьв ниетте оьз соьзинде каты турдылар. Соьйтип мен, орыс тил эм адабият, ногай тил эм адабият оькутувшысы, ерли редакцияга куллыкка коьширилгенмен.

Оьткен оьмирдинъ сол йылларында «Шоъл тавысы» газетанынъ редакциясында яшавдынъ бай сулыбын йыйган, халкымыз арасында уйкен сый-оьрметлик пен пайдаланатаган аьдемлер куллык этетаган эдилер. Олар – согыс ветераны Муса Аджигайтарович Отаров, белгилли ногай язувшы эм шаир Куруптурсун Башиевич Оразбаев, баспа соьзининъ устасы Алев Атабаевич Алимов эм коьплеген баскалар. Эсима эм юрегиме дайымга кирип сакланадылар бу сыйлы ис йолдасларым – ногай тилин терен билетанган, газета сырларын ийги анълайтаган зейинли журналистлер.

Яшав оьмирининъ 25 йылдан артыгын багыслаган Алев Атабаевич шоьл еринде шыгатаган ана тилиндеги газетага. Ол онынъ ис оьнери, ярлык мырады, язылган яшав бактысы эди. Баспа куллыгында ол билмеген эм анъламан сыр йок эди. Ясларга тыныш тувыл журналист куллыгына кайдай алал болмага кереги акында оьз яшавы ман уьлги калдырды. Онынъ аьдемшилиги, яшав эм аьрекет йолы – баспа куллыкшы-

ларына, яс журналистлерге оьмирлик коьрим.

Коьп йыллар узагында ислеген «Шоъл тавысы» газетасынынъ редакциясында белгилли ногай язувшысы, шаир, коьшируьвши эм журналист Куруптурсун Башиевич Оразбаев, яваплы секретарь ис орыныннан редакторга дейимги йолды оытип. Ол яс авторларды колтыклаган эм яклаган, Ногай районында адабият аьлин туьзген. Газетамыз ол ислеген йылларда яс тавысларды баспалав уьшин майдан эсабында болган, а К.Оразбаевтинъ редакторлык позициясы сапатлыктынъ йогары дережесине эм миллетимиздинъ айырым баскалыкларына эс каратувга себеплигин тийгисткен.

Яслайын баспаланган эм ислеген ногай прессасында коьп йыллар узагында эм «Шоъл тавысы» газетасынынъ бас редакторы да болган бизим белгилли ногай шаиримиз, Имаметдин Насими атын дагы Халклар ара баргысынынъ лауреаты Мурат Авезов.

Быйыл «Шоъл тавысы» республикалык газетасына – 95 йыл. Аз ба ол яде коьп пе? Меним ойымша, коьп, неге десе мунда ислеген 42 йылларым ишинде мен газетамыздынъ мерекелерине багысланып шыккан байрам номерлерин дунья юзине эндируьвге оьз уьлисимди косканман, мерекели шараларда тогыз кере ортакшылаганман. А баска ягыннан алып караганда, бизим газетамыз яны ман яс, неге десе заман ман бирге абытлап барады эм энъ туурли яслы окувшылар ман байланысын йоймайды.

Соны ман, ана тилимизде шыгатаган «Шоъл тавысы» газетасынынъ редакциясында мен ярты оьмирге юьвк заман куллык этемен. Мунда басланган эм бугуьнгиге дейим бардырылады меним ис бактымнынъ юлдызлы вакыты.

ЛЮБОВЬ УРАЗАЕВА,

«Шоъл тавысы» республикалык газетасынынъ яваплы секретари.

Суьвретлерде: согыс ветераны Муса Отаров; ногай шаири Куруптурсун Оразбаев эм «Кызыл байрак» ногай газетасынынъ яваплы секретари болып ислеген согыс ветераны Нурманбет Батыров (1959-ншы йыл); бу сыдыралардынъ авторы.

ЙОЛЫГЫС

Йылы коьнъил мен хош коьрдилер

Патшалык ногай драма театрынын коллективи «Шоьл тавысы» республикалык газетасынын бас редакторы, белгили ногай шаири, Россия Журналистлер эм Язувшылар союзларынын агзасы, ДР ат казанган маданият куллыкшысы, согыс аьрекетинин ветераны, «Аталык алдында етимислери ушин» деген орденнин 2-нши дережели медалинин иеси Эльмира Кожоева ман йолыгыс оьткерди.

Шарады Дагестан Язувшылар союзынын правле-

султан Хамзаевтинь эм ДР Оькиметининь Разылыклары, ДР Халк Йыйынынын Председатели атыннан баалы сабат пен савгаланган, «Алтын карагус» Дагестан журналистлер баргысынын лауреаты болады.

Эльмира Кожоева оьзининь соьзин Патшалык ногай драма театрынын коллективине эм сонын етекшиси Гульфия Кожоевага ога сондай сый эткенинн разылык билдируьвиннен баслады. Онын айтувы ман, газетанын редакциясы коьп йыллардан бери театрдын

киносценарий дегенди бир де язбаганман эм сол кайтип язылатаганы ман да карсы болмаганман. Сол йылларда интернет деген зат та йок, оьзим де яс эдим. Зухра Шандиева сол фильмде оьзи бас рольди ойнар эдим деген ойын билдирди. Бу затты эситкенде, мен ога: «Мине сен Кадрияга усайсын!» – дедим. Дурысын айтсам, мен ол заманларда Кадриядын биографиясын толы кебинде билмейтаган эдим, – деди Эльмира Кожоева.

Сол йыл ол коньысы Ставрополь крайынын

Бу зат бийиктен, бир зат пан аьмир болып, мага оьз яшавы акында билдирип меним киновестиме Кадрия оьзи йиберген эди!.. Мине сондай аьлемет кепте менде Кадрия акында повесть язылды. Бу киноповесть ишинде шаир кыздын яшавыннан алынган коьп дурыс затлар бар. Сонын акында тагы да бир шайытлама келтирейим. Мен бу повестьги грамматика ягыннан тергеп каравниет пен районымызда белгили оькутувышы, филолог Кезибан Анвар кызы Батыровага берген эдим. Ол соны

ниесиндеги ногай секциясынын етекшиси, Россия Язувшылар эм Журналистлер союзларынын агзасы, ДР ат казанган маданият куллыкшысы Гульфира Бекмуратова Патшалык ногай драма театры ман бирге уйгынлап оьткерди. Ол Эльмира Кожоевадын поэзия эм проза шыгармалары барлыгын, солардын ишинде айлап та яшавдан замансыз кеткен зейинли шаир Кадрия Темирбулатовадын акында язылган киноповесть эм «Кумлы акында повесть» маьнели орынларды тутувын белгиледи. Соны ман бирге ол эки кесектен тузилген «Алданганлар» эм «Кадрия» деген фильмлердинь авторы болады деди. Гульфира Бекмуратова язувшыдын «Кумлы акында повестиннен» баслапкы бир неше сыдыраларды оькыды.

Муннан сонь ол йыйылганларды Эльмира Кожоевадын яшав эм ис йолы, казанган савгалары ман таныстырды. – Эльмира Кожоева маданият тармагында ислеген, сонь Дагестан Республикасынын Халк Йыйынынын депутаты болган, сонда яваплы ис орынында куллык эткен, коьп йыллар коьлем информация амалларында эм буьгуьн де бу тармакта эндигиси «Шоьл тавысы» республикалык газетасынын бас редакторы болып ис аьрекетин бардырады. Эльмира Кожоева Дагестан Аькимбасынын Сый Грамотасы, РФ Государстволык Думасынын депутаты Бий-

меканы ман ювик коньысы болып ислеиди. Театрдын актерлары Кадрия акында художестволык документальик фильминде катнасканлар. Солай ок олар «Алданганлар-2» деп аталган фильмди аьзирлевде де ортакшылык эткенлер.

Эльмира Кожоева театр актерларына кайтип Кадрия акында киноповесть язганы акында хабарлады. Соны эскеруьв ушин, онын айтувы ман, 1993-нши йылга кайтув керегеди. Сол йыл айтылган ногай йырлавышы Зухра Шандиева аьли де аман эди.

– Биз оны ман кыймаслар тувыл эдик, ама бир-биримизди аьруьв билгенмиз. Биз Зухра ман белгили фотосувьретши Владимир Уразакаевтинь студиясында танысканмыз. Ол сол куьнлерде Алма-Атыдан, халклар ара «Азия даусы» фестивалден келген эди. Сонда ол катнасып, бизим юреклерди оьктемликке толтырып, финалистлер сырасына кирди. Зухра мага сондагы казах кинорежиссерларына бизим Кадриядын кайгылы бактысы акында хабарлаганы акында айтты. Олар Зухрага, эгер бирев онын акында киносценарий язса, оьз ягыннан Кадрия акында фильм шыгармага аьзир экенлерин билдиргенлер. Соны ман ол мени коьргенде: «Тек ким бизде онын акында язсын?» – деп куьрсинди. Сол аьсерде мен ога таьвекелли эм берк кепте: «Мен язарман!» – деп явапладым. Оьзим болсам

Нефтекум районынын Коясыл авылына куллык этпеге кетеди, сонда белгиленген фильм акында киноповестьти язып баслайды эм кутарады. «Зухра Шандиева бу фильмде Кадриядын ролин оймага керек эди, ама, уйкен оькенишке, ол сол йыл, Кадрия кимик, аньсыздан оьзи де замансыз яшавдан тайып кетти...», – деди Эльмира Кожоева кайгылы кепте.

Куллыгын кутарган сонь, ол Терекли-Мектебке, Кадриядын ата-анасынын уйине келеди эм, оларга сол киноповестин калдырып, оьзи аьптеси Зинаида Коштакоева уйине кетеди. Экинши куьн эргеньликте Кадриядын ата-анасы оны уйлерине шақыртып артыннан автомашина йибередилер. Олар Эльмира Кожоева бу киноповестин шаирдинь яшавы эм биографиясы ман аьруьв кепте таныспай, соны язганына уйкен сейир этедилер. Сол ок куьн Кадриядын атасы – Уллы Аталык согысынын ветераны Оразбай Коьгий уылы ога оқымага деп Кадриядын кол ман язылган, аьли де бир ерде де баспаланмаган «Шарль Бодлер мен йолыгысуь» («Встреча с Шарлем Бодлером») деген повестин оқымага береди.

– Сол повестьти оькыган сонь, эндиги мен уйкен сейирге калдым!.. Неге десем, мен соны яшавымда бир кере де оқымаган эдим! Мине сол заман мен бу киноповестьти оьзим ялгыз язбаганымды аьлап басладым.

оькыган сонь, Кадриядын акында мен язган бир неше затларды дурыс деп белгиледи. А мен язаяткан аьсерде солардын акында бир зат та билмегенмен! Бу зат тагы да бир кере киноповесть мага йогарыдан йибериленин шайытлайды, мен тек сол затты оьз колым ман яшавга шыгардым. Ол, дурысын айтсам, Кадриядын оьзининь эрки болган болар деп ойлайман, – деп белгиледи оьзининь соьзинде Эльмира Кожоева.

Шарада солай ок белгили ногай литераторы, журналист Магомед-Али Ханов та Эльмира Кожоевады коьп йыллардан бери танийтаганы, онын оьнер дуныясы, ол етекшилик эткен йыллар ишинде газетанын редакциясында болган коьп ийги туьрленислер акында хабарлады.

Йолыгыстын ызында солай ок Патшалык ногай драма театрынын художестволык етекшиси Гульфия Кожоева Эльмира Кожоева йолыгыска келгени эм айткан хабары ушин уйкен разылыгын билдирди. Ол коллектив атыннан ога саламлав йоравларын тапшырды.

Шарада театрдын белгили актерлары Оразбийке Кожоева, Салимет Ханмурзаева, Райганат Суьндикова эм баскалар коьнъилли кепте Кадрия Темирбулатовадын ятлаварын оькыдылар.

М.-А.ЮНУСОВ.
Суьвrette: йолыгыстын катнасуьшылары.

КЕСПИ БАЙРАМ

Коькте тувган юлдызлардан ерде оьскен ак шешекейге дейим

Толтырма билимлендируьв куллыкшысынын кеспи куьни белгиленип басланганлы бу йыл уьшинши йыл болады. Бу байрам куьни Россия элинде «Оькутувышы эм насихатшы йылы» (2023 йыл) деп белгиленген заман токтастырылган. Соннан бери календарь бойынша бу байрам да бар.

Ногай районымызда толтырма билимлендируьв мен каьр шегетаган, коьп йыл узагында аьрекет бардырып келетаган Балалар яратувшылык уйи, алдынгысы Пионерлер уйи болады. Мунда Ногай районымыздын бир неше несили билим алган, оьзлениннь бар оьнерлерин оьрлендиргенлер. Аьли уьшин мунда куллык этетаган аьдемлер саны коьп тувыл, болса да, сульпылы етекшиси Людмила Темирбек кызы Аракчиевадын кол астында бек талаплы эм оьз ислерин яны ман суьйген педагоглар аьрекет бардырадылар. Олардын тербияланувшыларынын ийги атлары тек район кезегинде тувыл, республикада да йогары сахнадан айтылады.

Бу куьн оьзлерининь кеспи байрамларына багысланган кызыклы шарады уйгынлап, Ногай район балалар яратувшылык уйининь залында, сол айтылган учрежденидинь куллыкшылары озгардылар. Мунда келген конаклар: Ногай район Билимлендируьв тармагынын етекшиси Амирхан Межитов, Ногай район Профсоюз организациясынын етекшиси Арслан Бакиев, авыл ерлеринде толтырма билим беруьвши оькутувышылар, тренерлер, тербияланувшылардын ата-аналары эм баскалар.

Шарады аьлемет давыс-лы тербияланувшылар Малика Хасбулатова, Динислам Буланбаев басладылар эм юриттилер. Байрам шатлыгын балалар яратувшылык уйинде коьп йыллардан бери аьректелейтаган «Юлдызлар» биов ансамбли ашты (етекшиси Рабият Елакаева). Келген конакларды Людмила Темирбек кызы Аракчиева хош коьрип алды. Ол оьзининь соьйлевинде уйкен суьйими эм разылыгы ман аьр бир ис ветераннын атын

атады, бу куьн конак болып келгенлерди сахнага шақырып, аьр бирисине оьз ойы ман боьлиспеге амал да берди, гуьл шешеклер де савгаладылар.

Байрам ис тамамларды келтируьвсиз оьтпейди, бу шаранын барысында коьплеген грамоталар да тийисли аьдемлерге берилдилер.

Ногай район аькимбасынын тапшырмасын Амирхан Межитов толтырды, ол баслап Д.Эсиргепов атыннан, сонь оьзининь атыннан толтырма билимлендируьв беретан педагоглардын ийги исин белгиледи. Бу куьн сол тыныш тувыл исти бардыратаган коллективке Ногай район бойынша профсоюз организациясынын етекшиси Арслан Бакиев Сый грамотасын тапшырды. Биргелесип, яратувшылык исти бардыратаган ис йолдасларынын кыйынын Людмила Аракчиева оьзи де грамоталар ман белгиледи, олардын етимислери акында да билдируьвлер мен боьлишти.

Шатлыклы шарада йыйылганлардын коьнъиллерин Балалар яратувшылык уйининь тербияланувшыларынын биовлери, йырлаган йырлары, ногай саз алатында ойнавы, кувыршакардын шымылдык уьстинде соьйлевлери коьтерди.

Шарадын барысында атааналар атыннан ис коллективке разылык та билдирилди.

Бу куьнги байрамга багысланган шара бек кызыклы оьти, йыйылганларда балалардын колы ман этилген бисерден ярасык гуьллерди, ойыншыкарды, тагы да аьдемди сукландыратаган затларды коьрмеге амал да болды. Балалар яратувшылык уйи – аьлемет дуныя, мунда кайдай оьнерди де коьрмеге боласын – коькте тувган юлдызлардан алып, шоьллимде оьсетаган ярасык ак шобанларга дейим...

Бу куьнги кеспи байрам сыпыра тоьгергинде таьтли зыяпетлерди буйырув ман, толтырма билим беруьвши педагогларга тек уьстинликлерди йорав ман тамамланды.

ГАЛИМА КУРГАНОВА.
Суьвrette: байрам шарасында.

СВО КАТНАСУВШЫСЫ

Йигит аьскерши мен йолыгыста

Россия элимизде кесек болжалга тыншаювга келген яде эмленувде болган согыс спецоперация катнасувшылары ман окувшылар йыйы йолыгыслар озгарып келедилер.

Янъыларда Коясыл авыл маданият уйинде аьрекетлейтаган «Территория добра» клубынын агзалары согыс спецоперация катнасувшысы ман йылы йолыгыс

озгардылар. СВО катнасувшысы Михаилдинъ анасы Татьяна балалардынъ уйине келгенине уйкен суьйинишин билдирдилер. Эмленувде болган согыс спецоперация катнасувшысы уьшин сол йолыгыс – ямагат ягыннан уйкен эс эм разылык белгиси эди.

Михаил ети ясында атасыннан калган. Мектебте билим алып, оз мырадларын яшавга шыгарып кел-

ген яс.

Эли уьстинде коркынышлык тувганда, Россия Федерациясынынъ Коршалав министерствосы ман согыс спецоперациясында катнасув уьшин контракт беркитип, Элининъ кызыксынувларын яклап келеди. Буьгунлерде ол оз согыс йолдаслары ман тувган ерин, оз кардаш-тувганларын, Элин йигитлерше коршалап келеди. Алды-

на салынган согыс борышын яваплы толтырганы уьшин аьскерши яс «За отвагу», «За боевые отличия» патшалык савгаларына тийисли этилген. Йылы йолыгыстынъ барысында СВО катнасувшысы конакка келген балалардынъ соравларына толы яваплады, россия аьскершилеримиз кайдай аьллерде согысып келетаганлары, олардынъ яшав аьллери акында

кызыклы хабарлады эм олар ювык арада Енъуьв мен кайтаякларына сеннин билдирди.

Мектеб окувшыларына сондай патриотлык йолыгыслары – согыс спецоперацияда катнасатан йигиттинъ авызыннан эрлик, согыс борышы, Элге суьйим эм сондай баска затлардынъ акында эситип, коьзлери алдында тарихти янландырмага амал бередиди.

КИЗЛЯР РАЙОНЫ

Онъайлы яшавды канагатлайдылар

Россияда Авыл хозияйство эм асыллау промышленность куллыкшылар куьни шатлыклы аьлде белгиленип озды. Янъыларда Дагестан Республикасынынъ аграрлы орталыгы деп саналатаган Кизляр районьнда авыл хозияйство тармагы бойынша куллыкшыларын да сол кеспи байрамы ман шатлыклы аьлде кутлап белгиледилер.

Аьлиги заманда аграрийлердинъ авыл хозияйстволык ислери кайнаган шагы барады, айтпага, дуги, ясылша йыйнав, авыл хозияйстволык малларына туьрли азык

аьзирлев ислери белсенли юредилер, баска болып, куьзлик куьтураларын шашув заманы да басланган.

Авыл куллыкшыларын ислерин толтырувдан айырмас уьшин, Кизляр район Авыл хозияйстволык управлениесининъ етекшиси Разияхан Алилова исшилдерди, ис ерлерине барып, кеспилик байрамы ман кутлады. Ол разылык соьзлерин «Цветковский» СПК, «Мареновский» КФХ куллыкшыларына, байыр предприниматели Муминат Абакаровага, «Сириус» ООО, баска

болып, Цветковский авылынынъ ясылша ман каьрлевшилерине де каратты. Оннан сонъ кутлав соьзлери «Кизлярагрокомплекс» ОАО аграрийлерине де багысландылар.

Кизляр районьнынъ аькимбасы Аким Микировтынъ атыннан йыйылганларды кеспилик байрамы ман район администрация аькимбасынынъ орынбасары Зарема Агакшиева да кутлады:

– Бу куьн сизинъ исинъизге эм аьрекетинъизге алал болып калуынъыз уьшин разылыгымызды билдирмеге

ийги амал тувды. Сиз – районьмыздынъ оьрленуьвининъ негизи, сизинъ куьш салуынъыз аркалы азык-туьлик кавыфсызлыгы эм онъайлыгы канагатланып келеди. Аьр йыл сайын тармак куллыкшылары тийисли тамамларына етисип келедилер. Сизинъ шалысувларынъыз аркалы биз алдыга сенимли барамыз, авыл ерлерин оьрлендиремиз, янъы ис орынларын ашамыз», – деди ол оз кутлав соьзинде. Оннан сонъ шатлыклы аьлде савгалар тапшырылды. Агропромышленный комплексинде яваплы ис аьрекетти уьшин эм Авыл хозияйство эм асыллау промышленность куллыкшыларын кеспилик куьнин байрамшылау ман байланыста, муниципалитет аькимбасынынъ Разылык хатлары ман толтырма цехининъ усталары, суьт цехининъ куллыкшылары эм сондай коьплеген баскалар белгилендилер. Баска болып, преприятиендинъ Сый грамоталары айырым баскаланган мелиораторларга да тапшырылды.

Шара, байрам аьлин туьзген эм аграрлы тармак куллыкшыларынынъ етимислерин белгилеген, Аверьяновка авыл маданият эм тыншаюв орталыгынынъ яратувшылык ис коллективлерининъ ярык оьнерлерин коьрсетуьвлери мен тамамланды.

Суьврете: *шарадан коьринис.*

ШАТЛЫКЛЫ ШАРАДА

Сыйлы мерекеди хош алдылар

Тарумов районьнынъ 80 йыллык мерекеси шатлыклы аьлде байрамшыланды. Бас майданда оьрметли мерекеди бирше белгилемеге эм тарумовшыларды бу маьнели озьгерис пен кутламага районьнынъ коьплеген авылларынынъ яшавшылары, власть органларынынъ ваькиллер, сыйлы конаклар йыйылган эдилер. Байрамнынъ шатлыклы кесегинде, Тарумов районьнынъ авыл хозияйство эм баска тармаклары бойынша бийик уьстинликлер коьрсеткен алдышы аьрекетшилери йогары патшалык савгаларына, сыйлы баргыларга тийисли этилдилер.

Байрамда авыл-хозияйстволык туьрли азык-туьликлери салынган выставкасы да маьнели орынды тутты. Выставка майданында эт, балык, суьт, ясылша, емис эм сондай баска азык-туьликлери салынган эди. Солай болып, байрам программасын волейбол, футбол, шашка спорт ойынлары бойынша базласувлары да ярасыкладылар. Кызыклы ойынлар юруьв майданы туьрли яслы эм миллетли ойнавшыларын бир ерге йыйды.

Тарумов районьнынъ сыйлы мерекесине багысланып ат шабыс базласувлары да оздылар. Атлар уьстинде кызыклы базласувлары районьнынъ ат спорты ман кызыксынганларды, авыллар яшавшыларын, байрамга деп келген конакларды да йыйды. Ат шабыста Тарумов, Ногай районларыннан, баска болып, Кизляр, Хасавюрт калалардан эм баска авыллардан ат спортын суьювшилери ортакшыладылар. Сол спорт кеби ярысынынъ катнасувшылары ат уьстинде усталыкларын, аттын уьстинде озьлерин оьнерли тутып болувларын эм йоргалап айдауларын коьрсеттилер, каравшылар болса ат шабыстынъ барысын юреклер телезип, коьтеринки коьньилде карадылар. Солай болып, Тарумов районьнынъ 80 йыллык сыйлы мерекесине багысланган шатлыклы шара уйкен байрам концерти эм туьрли-туьсли салюты ман тамамланды.

Г.НУРДИНОВА.

Суьврете: *шарадан коьринис.*

ЕТИМИС

Енъуьвши орынды бийледи

Янъыларда америка аукционьнда ат иелери Дагестаннынъ Тарумов районьнынъ яшавшысы Темирбек Исмаилов эм «Кунбатар» атлар клубы уьшин сатып алынган Брайтуотер деген эки яслык аргымагы США Индиана штатында Horseshoe Indianapolis ипподромьнда енъуьвши болып шыкты. Аргымак Fasig-Tipton аукционьннан «Кунбатар» атлар клубынынъ тренери эм менеджери Михаил Янаков пан алынган.

Maiden Special Weight (MSW) дережели ат шабысына каратылган оьлен тоьселген йолында 1006 шакырым

ерине дейим оьтти. 11 катнасувшылары ишинде Брайтуотер он куьндеслерин озып, оз юйриклигин коьрсетип, 56, 03 секундалар ишинде, жокей

Мигел Фернандестинъ етекшилеви мен, биринши болып келди.

Соьйтип, командадынъ биргелес исининъ тамамы

бийик етимиске аькелди. Ат иелери эм «Кунбатар» атлар клубынынъ тренери Армандо Эрнандеске (Armando Hernandez) эм баьри ис аьрекетшилерине йол алуьва атты йогары оьлшемде аьзирлегени уьшин шынты разылыгын билдиреди.

Савлай командады эм ат иелерин де сол бийик енъуьви мен кутлаймыз эм Брайтуотерге американшы эм сондай баска ипподромларында да келеекте де бийик етимислери коьп болганын йораймыз.

Э.КОЖАЕВА.

Суьврете: *Брайтуотер енъуьвши орын иеси.*

Татымлыктынъ, биргелесуьвдинъ уллы байрамы

А-Х.Джанибеков атындагы мектебинде эстен кетпес эм яркын оьзгерис болды, онынъ акында шынты татымлыктынъ эм бирликтинъ шатлыгы деп те айтпага болаяк. Россия Халкларынынъ Бирлик йылы бойынша, мунда Астраханъ областининъ Приволжский районынынъ Пойменский, солай ок Геме-Тюбе эм Шумлелик авылларынынъ мектеблериннен делегацияларды йолыктылар. Мектебте озган «Пять колец дружбы» квест-йолыгысы шынты байрамга айланды, мунда аьр бир конак йылуьвлыкты эм Ногай шобьлге келисли конаксуьерликтн сезди.

Мектебке кирген биринши абытлардан алып байрам аьли сезиледи: фойе этнографиялык майданга айланган. Квест-йолыгыстынъ катнасуьшы мектеблери этнографиялык муьйислер аьзирлегенлер. Конаклар юз йыллар артта кулланылган савыт-садакка, солай ок миллет кийимлерге, калшелер мен кийгизлерге, анъ

майдан белсенли аьрекетлеп баслаганын билдиретанын белгиледи.

Кураcхан Ярикбаева байрам кайдай йорыкта оьтеги акында айтып, йолдынъ узаклыгына карамастан конакка келгенлерге оьз разылыгын билдирди.

– Бу куьн биз тек шара ашып калмаймыз, буьгуьн татымлыктынъ, биргеле-

етекшиси.

Сонъ мектеб оькутушылары «Мен – Россия, сен – Россия» деген йырын йырладылар. «Карлыгаш», «Юлдызлар» балалар ансамбльлерининъ катнасуьшылары да ортага шыгып оьз биювлерин коьрсеттилер эм домбырада ойнадылар. Хор етекшиси музыка сабагынынъ оькутушысы Фарида Аджиева, ансамбльлердики – Альмира Тунгатарова, Рабият Елакаева эм Ралина Махмудова.

Бу куьнги шарадынъ бек маьнели шагы болды Баьтирлер Аллеясында Россия Федерациясынынъ Баьтири Рафик Кадырбулатовтынъ эстелиги касындагы митинг. Окуьшы Мадина Курганова юреклерге етип, Рафик Кадырбулатовтынъ баьтирлиги акында айтты. Сыйлы конаклар: Астраханъ областининъ Приволжский районынынъ «Новорычинский сельсовет» МО акимбасы Дамир Досмухамедовтынъ, Пойменский мектебининъ етекшиси Фарида Асанова эм Рафиктинъ кардаш юьвюкларынынъ шыгып соьйлеви йыйылганлардынъ юреклерин оьктемликке эм мунълыкка толтырды. Йыйылганлар баьтирдинъ эстелигине кызыл гуьллер салдылар.

Программадынъ маьнели кезеги – «Пять колец дружбы» квести балаларды командаларга боьлди. Доьрт команда ишине туьрли мектеблерден балалар кирдилер. Оларга пайланылган кызыл, ясыл, сары, кызгьрт-сары туьсли галстуклар биргелесуьвдинъ белгиси болдылар, а бес тематикалык

станциялар окуьшыларга оьзлерин туьрли тармакларда коьрсетпеге амал берди. «Этно-драйв» станциясында эр балалар табан-тирес миллет ойынында оьз куьшлерин сынадылар. Ок атуьдан мастер-класс оларга бу олимпийский спорт кебинде район эм республикалар базласлардынъ савга иеси эм енъуьвшиси окуьшы Аль-Ахмад Манкаев коьрсетти.

Окуьтушылар Адильхан Койбаков, Адильбек Валиев балалардынъ ойынына белги бердилер, солай ок Гульнара Хозбулатова ман Секерхан Зармамбетова бу буьрынги ойын акында балаларга хабарладылар.

«Вкус дружбы в кадре» станциясы окуьтушылар Марина Межитова, Джамиля Аманбаева эм Эльвира Абдулкеримова етекшилиги астында асханага айлан-ды, мунда катнасуьшы балалар аварлардынъ хинкалын, даргинлердинъ чудувын, ногайлардынъ катламасын эм кумыклардынъ буршак сорпасын аьзирледилер.

«Орнамент дружбы» станциясында окуьтушылар

Саида Джумаева, Айгуль Менглиязова эм Элбике Валиевадынъ хабарыннан, уьйкен эм келин (отав) терме болатанын билдилер. Окуьтушылар балаларга терме кайтип ясалатанын да коьрсеттилер. Каьгьттан аьзирленген терме негизлерине балалар оьрнеклер ябыстырып, оьзлери мен аькетпеге сувенирлер аьзирледилер.

следопытыв)» презентациясын коьрсетти эм ислеген мектебинде патриотлык тербиялавга каратылып этилинетаган уьйкен куьлык акында айтты.

Кураcхан Ярикбаева да А-Х.Джанибеков атындагы мектебиндеги патриотлык яктан тербиялав иси, СВО барысында Эли уьшин янларын берген ердеслеримиз, СВО еринде аьскер борышларын толтырайткан мектеб выпускниклери, Элин коршалавга турган мектебинъ яс окуьтуьшысы акында кызыклы аьлде, аьр биревдинъ сезимлерин коьзгап хабарлады.

Окуьтуьшылар, сондай йолыгыслар халклар ара макулласуьвдынъ берк негизн экенин белгилеп, суьлып пан боьлистилери.

Сонъ фестиваль катнасуьшылары этнографиялык муьйислер касында ногай халкымыздынъ тарихи эм маданияты акында айткан окуьтуьшы Эльвира Саитовадынъ хабарын тынъладылар.

Конаклар Халк яратуьшылык орталыгында озган «Айланай» фольклор этнографиялык ансамблининъ концертинде де болдылар.

Бу куьн аьр бир класс, аьр бир окуьшы эстен кетпес дослык эм бир-бирине сый этуьв аьлин туьзуьвге оьз уьлисин коскан шынты маданият фестивали болды.

Йолыгыстынъ сонъында фестиваль катнасуьшылары татымлык терегининъ касында йыйылдылар. Оны эм фестиваль сценарийин вожатый Гульжана Байрамова аьзирлеген. Мунда окуьшылар татымлык теректинъ бутакларына «татымлык», «суьйиниш», «куьлемсирев» деген соьзлерге синонимлер язып, каьгьт япырактар ябыстырдылар.

Мектеб етекшисининъ тербиялав бойынша маслагатшысы Фарида Джумакова биз аьр биримиз баска, ама биргелесип уллы болатанымызды белгилеп, «дайым да татымлык тереги беркисин эм оьрленсин» дегенди айтты.

Бу куьн бизди ортак баалыктар, тамырларымызга сый этуьв эм тынышлыкка ымтылыс биргелестиретанын тагы да бир кере ашык коьрсетти. Йолыгыс аьр бир онынъ катнасуьшысынынъ юрегинде йылы эскеруьвлер, туьрли сезимлер эм мунда аьли де кайтып келмеге уьйкен аваслык калдырып оьйти.

НУРИЯТ КОЖАЕВА.
Суьвретлерде: квест-йолыгыстан коьринислер.

алатларга карап, тарихке юьвюк янаспага амаллы болдылар.

Делегацияларды аьдет бойынша йырлар ман, биюьвлер мен, ногайдынъ даьмли бавырсактары ман йолыктылар.

Йолыгыстынъ официаллык кезеги Ногай район билимлендируьв боьлигининъ етекшиси Амирхан Межитов эм мектеб етекшиси Кураcхан Ярикбаевадынъ хошлав соьзлери мен ашылды.

Амирхан Межитов ызгы йыллар А-Х.Джанибеков атындагы мектеби Россия халкларынынъ биргелесуьвининъ регионлар ара майданы болатанын эм бизге Астраханъ областиннен, конъысы районларыннан конаклардынъ келуьви сол

суьвдинъ байрамы болаяк, бизим йолыгысымыз «Пять колец дружбы» деп аталады. Бес тоьгерек – ол бизим балалар оьтпеге тийисли бес станция. Бес тоьгерек – ол биз туьрли, ама биз бирге экенимизди эм Россия атлы бир уьйкен уьйде яшайтаганымыздынъ белгиси болады. Бизди буьгуьн яратуьшылык, интеллектуальлик, спорт, анъ борышлар куьтедилер. Биз тек оьзимиздинъ билимимиз эм зейинлигимиз бен боьлисип калмай, коьнъысыларымыздынъ маданияты ман танысармыз. Эсинъизде болсын, татымлыкка енъуьвшилер эм енъилгенлер болмайдылар, аьр бир коьмекке колын созган аьдем – ол енъуьвши. Аьр дайым да бирлик эм татымлык болсын! – деди мектеб

ФУТБОЛ

Уьстинликлерге аькелетаган кызыксынуv

Кайбиримиздинъ яшавымызда спорттынъ туткан орыны ызгы тувыл деп эсиме келеди. Мектебте окыган йылларда физкультура дерислерде кыргып, ювырып, ярысларда да катнасып юргенмиз.

Футбол аьлиги заманда энъ де белгили спорт кеби деп белгиленеди. Янъыларда бизим кишкей футболшыларымыз баьримизди де суьйиндирип, окувшылар лигасынынъ савлайроссиялык кезегинде катнасып, коьплеген командалардынъ сырасында кеделер – етинши, кызлар алтыншы орынды алдылар. Бу бек уьйкен уьстинлик. Терекли-Мектеб авылынынъ А-Х.Джанибеков атындагы мектебининъ футбол командасынынъ тренери Алан Ярикбаев эм Карагас авылдынъ мектебининъ кызлар футбол командасынынъ тренери Адильхан Менласанов пан йолгысып, турнирдинъ эм футболшылардынъ акында хабарлаганын тиледик.

Алан Ярикбаев – кеспили футболшы. Ол – Анжи академиясынынъ тербияланувшысы, тренер куллыгын 2021-нши йылдан алып юритеди. Республика бойынша эки кере 2012-нши йылда тувган яслардынъ ийги деген тренери деп белгиленген, кумис призеры болган. Алан Ярикбаевтинъ айтувы ман, бу ярыста катнасув уьшин футболшылар коьп куллык эткенлер. Окув йылдынъ басыннан алып олар мектеб, муниципаллык, зоналык эм республикалык кезеклерди оьткенлер. 15 яска дейим балалар арасында окув футбол лигасы «Сактыян топ» ярыслар Анапа каласында Савлайроссиялык «Смена» балалар орталыгында оьтти. Футболшылар мунда тек оьз ойынын коьрсетуьв тувыл, белгили спортсменлер мен коьрители, мастер-классларда, семинарларда катнастылар. Дагестан Республикасыннан уьш команда бар эди – Каратин гимназиясы (Ахвахский район), Терекли-Мектеб школасы (Ногай району) – кеделер эм Карагас мектеби (Ногай району) – кызлар.

– Джанибеков мектебининъ футбол командасында 12 кеделер катнастылар – Эльдар Курганов, Абдурахман Юнусов, Джамал Отовалиев, Сулейман Караев, Абдурахман Танбулатов, Нурлан Эдильбаев, Крымсолтан Ханмурзаев, Абуьбакар Койлакаев, Ислам Алыпкаев, Тимур Янпов, Мансур Янпов, Крымхан Арикбаев. Бу ярысларда 48 командалар катнастылар, бизим футболшылар 1/4 финалга еттилер, етинши орынга тийисли бол-

дылар. Крымнан келген команданы енъдилер эм куьпте экинши орынды алдылар. Арасында болган йолгысларда Ярославльди енъдилер, 1/16 – Калининград, 1/8 – Калмыкия, 1/4 – Саратов областиннен командаларды енъдилер, – деп хабарлайды тербияланувшылары акында Алан Ярикбаев.

Тренер «Мектебте футбол» проекти акында да айтады, аьлиги заманда район бойынша баьри мектеблер де бу проект бойынша ислеидилер. Сол проекттинъ аркасы ман мектеблер-

бол айтады. «Ногайский район» МР администрациясы футболшыларды коьлик пен канагатлады. Терекли-Мектеб авылынынъ аькимбасы Марат Кулунчаков баьри катнасувшыларга спорт эм ойын кийимин савкатлады, футболшылар аьр заманда да онынъ коьтергишлевин сезедилер. Республика бойынша балалар оьспир школасынынъ директоры Александр Ашотович Макаров ярыслар оьтуьви бойынша, куьн сайын тел согып, маслагатларын берип, дагестан командаларын коьтергишлеп турды. Тренер уьйкен савбол Россия футбол союзынынъ региональни координаторы, дагестан делегациясынынъ етекшиси Арсланали Русланович Магомедзапировка да айтады. Районда футбол спорты оьрленип турганын коьрип, сукланып эм сейирсинип калган ол. Бугуьнлерде бизим спортсменлерди тек республикамыздынъ союзы тувыл, Россия деревесинде де белгилегенлер.

Бизим футболшылардынъ уьстинликлери уьшин баьримиз де оьктемсиймиз. Енъуьвшилерге Сый грамоталар, медальер тапшырылды. Ийги деген ойнавши деп Эльдар Курганов белгиленди.

Бугуьнлерде Алан Ярикбаев кишкей кеделерди уьйретеди футбол ойнап. Тренердинъ айтувы ман, аьли олардынъ заманы, республика бойынша ойынларда катнасадылар, келер заман, олар да Россия бойынша ярысларда катнасып, чемпионлар болар.

Ярасыклы ойынды Карагас авылынынъ К.Кидирниязов атындагы мектебининъ кызлар футболшылары да коьрсеттилер.

каты касиетин эм ийги ойынын коьрсеттилер, – деп хабарлайды Адильхан Менласанов.

Кызлар куьп кезегинде биринши ойында енъдилер – Карагас – Тыва (3:1). Сонъында Карагас – Мордовия (5:2), Карагас – Сургут ХМАО (5:1). Бу бек ийги ойын, кызлар куьп кезегинде 13 топты киргиздилер, сол зат олардынъ ийги аьзирлигин, уьстинликке ымтылысын коьрсетти.

Карагас мектебининъ кызлары 1/8 финалда Белгород командасын 3:0 эсап пан енъдилер. 1/4 финалда Воронеж каласынынъ командасы куьшли болды. Бизим кызлар окув футбол лигасынынъ савлайроссиялык кезегинде сыйлы алтыншы орынды алдылар.

Кызлар командасы 2025-нши йылдынъ канътар айында туьзилген. Сол йыл язлыкта олар республикадынъ окув футбол лигасында катнастылар. Енъуьвши болмаса да, олардынъ бу сынаста касиетлиги катты, кызлар аньладылар – енъил енъуьвлер болмайды, сога коьре ислемерге, сулып йийнамага керек. Команданынъ тренери Адильхан Менласановтынъ куьш салувы ман, кызлар бир йылдан сонъ республика бойынша чемпионатта биринши орынды алдылар. Сонъында Россия бойынша бизим кызларымыз, ийги деген командалар ман сынасып, енъуьвши болдылар.

– Мага бизим командамыздынъ уьстинлиги – уьйкен куваныш. Кызлардынъ россия деревесине шыкканы меним уьйкен мырадым эди. Бугуьн сол мырадымыз толды. Сога биз суьйинемиз эм оьктемсиймиз, – дейди

де стадионлар, футбол майданлар ашыладылар. Ызгы заманда Ногай районунда футболдынъ ийги оьрленуьви баьримизди де суьйиндиреди, негедесе бу кызыксынуv янъи енъуьвлерге, уьстинликлерге аькеледи. Алан Ярикбаев олардынъ сондай ярысларда катнасувына оьз демевлигин эткенлерге сав-

– Бизим районнан бу ярысларда эки команда катнасканы кайбиримизге де суьйинишли болды. Кызлар тагы да бир кере оьзлерин коьрсеттилер, куьшли куьндеслер мен сынастылар, сулып алдылар эм уьйкен футболдынъ шынтылыгын сездилер. Олар, аьр бир топ уьшин сынасып, енъуьвге эрклигин,

Адильхан Менласанов.

Бир йылдынъ сырагыларын бизим яс футболшыларымыз уьстинликлер мен тамамладылар. Келеекте спортсменлерге аьли де коьп енъуьвлер йораймыз.

Г.БЕКМУРАТОВА.

Суьвретлерде: ярыслардан коьринислер.

Карагас авыл яшавшысы Салавдин Оьмирзак увылы Динисламовка 60 ясына толувы ман

Салавдиним – балаларымнынъ басы,
Атадан сонъ аьелимнинъ атасы.
Карындасты коршалайсынъ, аяйсынъ,
Инилерди бек сагынып саклайсынъ.
Кирип келсенъ, ййнап куьлкинъ

юзинъде,

Алгасайман сары шайым куймага.
Кайдай бал бар «анам» деген
соьзинъде,
Юрегиме дем бересинъ сен мага.
Бугуьн, улым, еттинъ алтыс ясынъа,
Шуькир этип, танъ юзинъе карайман.
Тек шатлыклар товгилсинлер йолынъа,
Ден савлыкты аьр вакытта йорайман.
Суьйинтсинлер увылларынъ,

кызларынъ,

Кушак яйып келсинлер уныкларынъ.
Тиревим сен, узак оьмир яшашы,
Кайгы коьрмей, соьйтип дайым ййнашы.
Ана юрек сизди ойлап согады,
Сонынъ уьшин исси соьзлер тувады.

Кутлавышылар: анасы Базархан
Арслан кызы Динисламова, кызы,
инилери Арсен, Серфадин,
карындаслары Зульфия эм Эльвира.

ЯШАВ СУЛЫБЫ

Сыхырлы сувдынъ сыры

Эри мен хатыны яшайтаган боладылар. Олар яс заманында бир де урсыспай, татым яшаганлар. Картлык келгенде, олар бир-бири мен эрисип баслайдылар. Карт курткага бир соьз айтса, ол ога эки соьз, сонъ озбининъ бес соьзине онав этип явап алган. Соьйтип эрисуьв уьйкен урсыска айланып кеткен.

Куртка болатаган ислерден безип, авылдасына барып боьлиседди. Авылдасы курткага айтады: «Менде сыхырлы сув бар, соны сага берейим, картынъ кышкырып басласа, сувдан бир увьрт алып, ютпай авызынъда ысла». Соьйтип ол сисе савытка сол сыхырлы сувдан куйып авылдасына береди. Хатыны уьйине

киргенлей ок, эри ога кышкырып баслайды: «Сен кайда юрсинъ, не эттинъ, шай ишпеге суьемен, а сен йок!».

Куртка явап береке болады, сонъ авылдастынъ айтканын эсине туьсиреди. Ол сувды увьртлап, авызында ютпай ыслайды. Карт ога кайтип те каныгады: «Калай кышкырык пан ас астынъ, астаакырын ишлемерге ярамай ма?» Тагы да куртка сыхырлы сувды кулдаынады. Эри сезеди, хатыны явап бермей, уьндемей койганын, оьзи де кышкырыгын кояды.

Соннан бери эрли хатынлы бир-бири мен, яс замандагындай болып, татым яшап баслайдылар.

Аьзирлеген

Н.КОЖАЕВА.

Ногай патшалык драмтеатрынынъ коллективи ис йолдасы
Юнус Сабутовка суьйикли аьптеси

Альмира

дуныядан тайганы ман байланыста каты кайгырувын билдиреди, ога эм кардаш-тувганларына бассавлык йорайды.

Ногай патшалык драмтеатрынынъ коллективи ис йолдаслары
Мурат эм Амирхан Аблезовларга аявлы анасы

Разигет

дуныядан тайганы ман байланыста каты кайгырувын билдиреди, оларга эм кардаш-тувганларына бассавлык йорайды.

«ШОБЛ ТАВЫСЫ» (ГОЛОС СТЕПИ)

6+

ТОКТАСТЫРУВШЫ:

Министерство цифрового развития, информации и печати
тел. 66-00-25.
по адресу: 367018, РД, г.Махачкала, Проспект Насрудина
нова 1 а.

Бас редактордынъ орынбасары Л.И.УРАЗАЕВА.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы
по надзору в сфере связи, информационных технологий и
массовых коммуникаций по Республике Дагестан
Регистрационный ПИ № ТУ05 – 00405 от 15 апреля 2019 г.
Авторы несут ответственность за достоверность
представленных для публикации материалов.
Рукописи не рецензируются и не возвращаются.
Время печати: 14:30 ч.

Адрес редакции:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район,
с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: golosstepi@etnomediadag.ru
Официальный сайт газеты - www.golosstepi.ru
Индекс издания: полугодовой – ПБ 430
ЗАКАЗ № _____

Газета выходит 48 раз в год.
Тираж – 2040 экз.
Цена – 5 рублей 00 коп.
Реклама и объявления публикуются
по договорным ценам.
Газета отпечатана в типографии
ООО «Феникс-Пресс»
по адресу: 368430, Республика
Дагестан, Шамилский район, с.Хебда,
ул.Сураката Асиятилова, д.1.